

ת"פ 16084/08/14 - בעניין: המאשימה: מדינת ישראל - שלוחת תביעות ש"י נגד הנאשם: ניסים אסחייק

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 16084-08-14 מדינת ישראל נ' אסחייק
בפני כב' השופט אביב שרון

בעניין:

המאשימה: מדינת ישראל - שלוחת תביעות ש"י

ע"י ב"כ עו"ד יניב המי

נגד

הנאשם: ניסים אסחייק

ע"י ב"כ עו"ד מירב נוסבוים

הכרעת דין

כתב האישום וגדר המחלוקת

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של **קבלת דבר במרמה**, בניגוד לסעיף 415 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

על פי העובדות, ביום 9.6.14 בשעה 13:35 או בסמוך לכך הגיע הנאשם לתחנת הדלק "סונול" אשר בכניסה לאריאל, וזאת כשהוא נוהג ברכב שמספרו 15-939-36. הנאשם ביקש מהמתדלק בתחנה לתדלק את רכבו במיכל מלא וזה נענה לבקשתו, תידלק את מיכל הדלק במלואו, בסך ₪350, אולם הנאשם לא התכוון לשלם עבור תדלוק הרכב היות ולא היה ברשותו כסף. בסיום תדלוק הרכב מסר הנאשם למתדלק את תעודת הזהות שלו והבטיח לשוב אל המקום עוד באותו היום על מנת לשלם את חובו, אולם לא עשה כן.

2. ב"כ הנאשם כפרה בשמו בעבירה המיוחסת לו וטענה כי אכן הנאשם תידלק את רכבו בתחנת הדלק, ואולם לא היתה לו כל כוונת מרמה. לדבריה, כאשר הוא ביקש למלא דלק הוא סבר שיש לו כסף ב'פאץ'. הוא גילה לאחר התדלוק, להפתעתו, שאין לו כסף והשאיר את תעודת הזהות שלו כעירבון.

לאחר מכן, היה לו קושי לשלם את החוב כי נקלע למצוקה כלכלית. הוא חשב שימצא בבית את הסכום שסבר בהתחלה שנמצא בארנקו, אך לא מצא (עמ' 1).

3. לאור כפירת הנאשם נשמעו הראיות בתיק. מטעם התביעה העידו **אור גרשוב** (המתדלק) ו**אורן קורול** (מנהל המשמרת בתחנת הדלק).

מטעם ההגנה העידו **הנאשם ומעיין אספרנסה** (מנהלת תחנת הדלק).

תמצית הראיות

4. המתדלק **אור גרשוב** העיד כי במועד הרלוונטי לכתב האישום שהה בתחנה ואז הגיע הנאשם ברכב על מנת לתדלק. הנאשם ביקש ממנו לתדלק מיכל מלא במזומן, והעד ביצע זאת. משביקש העד לגבות את התשלום מהנאשם, "**הוא הביא תעודת זהות ואמר אין כסף פה, אני עכשיו בסידורים, אני אשלם לך היום או מחר. דיברתי עם אורן האחראי משמרת שלי והוא דיבר איתו, לקח את תעודת הזהות עירבון וככה נגמר הסיפור**" (עמ' 3). לדבריו, היות ותשלומים שאינם משולמים על ידי לקוחות אמורים להיגרע מהמשכורת של המתדלק, יעץ לו אורן, אחראי המשמרת, לגשת למשטרה ולהגיש תלונה. העד הסביר כי במידה ומוגשת תלונה במשטרה, חברת סונול אינה מנכה את החסר בתשלום ממשכורת המתדלק. עוד באותו הערב, ניגש העד למשטרה והגיש תלונה כנגד הנאשם. העד טען כי לא הכיר את הנאשם כלקוח שמתדלק קבוע בתחנה. הוא אישר כי לאחר שהנאשם ביקש ממנו לתדלק את הרכב, נכנס הנאשם לחנות הנוחות שבתחנה. לדבריו, **כאשר פתח הנאשם את ה'פאוץ' שלו, הוא חיפש כסף ולא מצא ואמר כי הוא לא מוצא את הכסף וכי יחזור לשלם מאוחר יותר**. לגבי השארת תעודת הזהות כעירבון - **לא ידע העד לומר אם הנאשם הוא זה שהציע להשאיר את תעודת הזהות שלו כעירבון, שכן הוא דיבר על כך עם אורן, אחראי המשמרת, שיחה בה לא נכח העד** (עמ' 4).

5. העד **אורן קורול**, מנהל המשמרת בתחנת הדלק, העיד כי הנאשם הגיע לתדלק בתחנה, קיבל שרות מהמתדלק **אור**, ובסוף התדלוק הנאשם טען שאין לו כסף, "**ואני ביקשתי משהו כעירבון לזה שהוא יחזור לשלם. כעירבון הוא נתן לי תעודת זהות ואמר שיחזור עוד מעט לשלם את הכסף, יסע הביתה ויחזור... חיכינו עד סוף המשמרת לראות אם הבן אדם יגיע לתחנה והוא לא הגיע, אז הלכנו להגיש תלונה במשטרה**" (עמ' 5-6). העד הגיש את הקבלה אודות התדלוק בסך ₪ 350 (ת/2).

עוד הוגשו לבית המשפט סרטון האבטחה המתעד את הנאשם מגיע עם רכבו לתחנת הדלק, נכנס לחנות הנוחות ויוצא ממנה, וכן דו"ח צפייה (ת/1; ת/4) - על כך יורחב בהמשך.

לדברי העד, **זמן מה לאחר האירוע, פגש את הנאשם בעיר, אשר הבטיח שיבוא לשלם ו"יסגור את זה מול התחנה והכל"** (עמ' 6). **כחודשיים לאחר הגשת התלונה, נאות הנאשם לשלם ₪ 150 בלבד מתוך ₪ 350**. לדברי העד, הנאשם ביקש ממנו להגיע לתחנת המשטרה, על מנת שימסור לו את 150 השקלים, וזאת על מנת שהמשטרה תחזיר לו את תעודת הזהות התפוסה בידיה, תוך שהוא מתחייב להשלים את ההפרש בסך

200 נ.

ב"כ הנאשם הציגה לעד מסמך מאת תחנת הדלק באריאל, מיום 15.12.14 (נ/1), לפיו הנאשם שילם את חובו במלואו, אולם העד טען כי אינו מכיר את המסמך. הוא אישר כי הנאשם נוהג לתדלק בתחנת הדלק וכי זו הפעם הראשונה בה נתקל בבעיה מולו. עוד אישר כי לאחר שהנאשם נכנס לחנות הנוחות ויצא ממנה, ניגש המתדלק אור לעד ואמר לו שלנאשם אין כסף לשלם. לדבריו, **לא הזמין משטרה כי סמך על הנאשם שכלקוח יחזור לתחנה לשלם. הוא הוסיף כי מבחינתו תעודת הזהות של הנאשם שהושארה אצלו היא עירבון טוב וזה סימן שהנאשם מתכוון לחזור ולשלם (עמ' 7).**

6. הנאשם בהודעתו (ת/3) מסר כי ביום האירוע הגיע לתחנת הדלק על מנת לתדלק. הוא רצה לשלם עבור התדלוק במזומן, אך ראה שאין לו כסף ב'פאז' ונתן את תעודת הזהות שלו כעירבון. המתדלק קרא לאורן שהוא סגן מנהל תחנת הדלק וזה אמר "תזמין לו משטרה". הנאשם נחקר באזהרה אף בנוגע לאמרתו בטלפון לנציגת המשטרה "כוס אמא של המשטרה הזאת" ובחשד להעלבת עובד ציבור, ומסר כי כאשר שהה בראש העין אצל ידידה, התקשר אליו אביו ואמר שהודיעו לו מתחנת משטרת אריאל שאם הנאשם לא יגיע לתחנה תוך 10 דקות יפתח לו תיק פלילי. לדבריו הנאשם, אביו בן 72 שנים, חולה סכרת ואסור לו להימצא במצב מלחץ, וזו הסיבה שקילל את החוקרת בטלפון. הוא אישר כי אמר את הדברים כשהיה שיכור. עוד הוסיף כי התרעם על צורת ההתייחסות מצד המשטרה ועל כך שלא כיבדה את אביו ואף דרש שהחוקרת או מפקד התחנה יתנצלו.

הנאשם הודה כי במועד גביית ההודעה (19.6.14), לא שילם את חובו לתחנת הדלק כשלטענתו אין לו כסף והוא ממתין לקבלת כסף מלשכת העבודה. לשאלה אם ידע שלא יוכל לשלם עבור התדלוק, מדוע טען בפני המתדלק שישלם, השיב שחיפש כסף שהיה ב'פאז' והוא פשוט נעלם. הנאשם אישר כי אמר למתדלק כי עד הערב או ביום שלמחרת יגיע וישלם את הכסף.

7. בעדותו בבית המשפט סיפר הנאשם כי הגיע לתחנת הדלק ברכב של חברתו והחליט למלא מיכל מלא, זאת תוך שבידיעתו יש לו כ-1,000 ₪ ב'פאז'". הנאשם ציין כי אין לו כרטיסי אשראי בשל מצבו הכלכלי. לאחר שביקש מהמתדלק למלא לו מיכל מלא, נכנס לחנות הנוחות כדי לקנות סיגריות (עמ' 9). משרצה לשלם על הסיגריות, גילה שאין לו כסף. לטענת הנאשם הוא ביקש מהמוכרת לבטל את המכירה **"והלכתי מהר על מנת לעצור אותו בתדלוק. הוא אמר לי כבר מילאתי 350 ₪ מלא, הבחור חרוץ ועשה את זה מהר. כשיצאתי המיכל כבר היה מלא אם הוא היה עצלן קצת לא הייתי פה"** (עמ' 10).

הנאשם העיד כי אמר למתדלק שאין לו כסף לשלם לו, **"אני לא יודע איפה הכסף"**. הנאשם סיפר כי הציע למתדלק לקחת את תעודת הזהות שלו כעירבון. משהגיע אורן אחראי המשמרת הוא אמר לנאשם כי הוא מזעיק משטרה. הנאשם נתן לאורן את תעודת הזהות ואף אמר לו שהוא מכיר אותו מתחנת הדלק ושהוא אינו גנב. משהתעקש אורן להזעיק משטרה, אמר לו הנאשם "תזמין משטרה, הנה אני מחכה. תעשה מה שאתה רוצה" (עמ' 10). **הנאשם נסע לביתו על מנת לחפש את הכסף האבוד אך לא מצא אותו**. לדבריו, הוא גר אצל הוריו באריאל, ומשלא מצא את כספו והוריו לא היו בבית, לא היה לו ממי לקחת כסף. למעשה, עד עכשיו

לא מצא את הכסף האבוד והוא אינו יודע היכן הוא (עמ' 10). לשאלה מדוע לקח לנאשם זמן עד שהגיע לשלם, השיב "בעיקרון ה-1,000 ₪ האלה זה כסף שמישהו נתן לי באיזה עניין שלא משנה מהו, וידעתי שיש לי 1,000 ₪. באותה תקופה לא עבדתי, חתמתי אבטלה, אין לי כסף, אפילו מזונות לא שילמתי" (עמ' 10). הנאשם לא זכר אם נתן 150 ₪ לאורן אחראי המשמרת או למנהלת התחנה מעין וצין כי התכוון לשלם גם את ה-200 ₪ הנוותרים שכן הוא צריך את תעודת הזהות שלו התפוסה במשטרה. הנאשם טען כי **את סך 150 ₪ השיג "מדרכים לא דרכים, אין לי כסף"**. לדבריו, המשטרה סירבה להשיב לו את תעודת הזהות מתוך מניע של נקמנות. למעשה, תעודת הזהות הוחזרה לו רק בבוקרו של הדין (19.3.15). לגבי האישור בדבר התשלום שקיבל מתחנת הדלק (נ/1) טען כי לאחר ששילם 200 ₪ על חשבון החוב קיבל אישור תשלום. הנאשם שב וטען כי לא התכוון לרמות ולבצע גניבה של הדלק, שכן "הכבוד שלי שווה מיליונים אבל אין לי כסף. באתי לתדלק בדיעה שיש לי 1,000 ₪ ב'פאון' ואין אותם, מה לעשות?" (עמ' 11).

8. בחקירתו הנגדית הפגין הנאשם אנטגוניזם לתובעת ולשאלותיה. משנשאל כיצד הגיע היום לבית המשפט השיב **"מה זה משנה? מה זה לעניין?"** ורק לאחר מכן השיב לשאלה. בהמשך, משנתבקש הנאשם להוציא ולהראות את תכולת תעודת הזהות שלו השיב **"יש פה נקמנות אישית. זה קשור למשהו אחר... צורת השאלה שלך היא לא לעניין"** (עמ' 12).

הנאשם אישר כי הוא מחזיק בתוך תעודת הזהות שלו את הויזה של חברה שלו. הוא טען כי בזמן האחרון החל לעבוד כמחלק לחרם ובתקופה הרלוונטית לכתב האישום היה מובטל והיה כנגדו עיקול. משנשאל הנאשם מדוע לא סיפר בחקירתו במשטרה ובמענה לכתב האישום שהיו לו 1,000 ₪ עובר לתדלוק השיב **"זה לא צריך לעניין אף אחד כמה כסף יש לי בכיס. אני יודע כמה כסף יש לי בכיס את רוצה להוציא אותי מטומטם כאילו אני לא יודע מה יש לי בתעודת זהות. זו קנטרנות"** (עמ' 13). הוא טען כי אינו זוכר ממי קיבל סכום של 1,000 ₪ וכיצד הגיעו לו לכיס - מאביו, מאימו או מאחיו שאף עזר לו בכך שנתן לו 25,000 ₪ על מנת לכסות חובות (עמ' 13). משנשאל מתי קיבל סכום של 1,000 ₪ עובר לתדלוק השיב **"לא זוכר. זכותי לא לזכור. אני חי מיום ליום"** (עמ' 13). משנשאל מה עשה לאחר שגילה כי נעלמו לו 1,000 ₪ מתוכם התכוון לשלם על התדלוק, השיב **"לא הספקתי לעצור אותו (את המתדלק - א.ש.). ברגע שיצאתי לחנות כי רציתי סיגריות ראיתי שאין לי כסף ורצתי, מיהרתי לעצור אותו"** (עמ' 13). הוא טען כי לא אמר זאת בחקירתו במשטרה כי יתכן ולא היה מרוכז וחיפש את הכסף בלחץ, כי כל שקל חשוב לו. לשאלת התובעת מדוע לא חשב שעניין הריצה למתדלק לאחר שהתגלה החסר הכספי הוא רלוונטי, המשיך הנאשם להקניט את התובעת והשיב **"אולי את היית בטירוף. למה לדבר אליי ככה? את לא יכולה להיכנס לראש שלי ולהחליט שהיית בטירוף... מי בכלל התכוון לגנוב? איזו מרמה ואיזו מרמה? איפה הכוונה פה כבוד התובעת"** (עמ' 14). הנאשם נשאל מדוע שילם רק כעבור חצי שנה והשיב **"מה לעשות אחרי חצי שנה? אין לי כסף"** (עמ' 14). לשאלת התובעת מדוע לא ראה לנכון לבקש כסף מחברתו על מנת להחזיר את החוב השיב **"החברה לא צריכה לסבסד אותי, היא עשתה לי טובה ונתנה לי את הרכב שלה. רציתי לעשות לה טובה ולמלא לה מלא. 350 ₪ נכון שאין לי אבל מתוך הגינות למלא לה דלק... אמרתי לה שהכסף נעלם לי ונתתי תעודת זהות. היא אמרה לי שאני דפוק, למה אני ממלא לה דלק"** (עמ' 14). הנאשם טען כי רצה לאפשר לעצמו "מרווח זמן" לארגן כסף והתכוון לחזור לתחנה באותו יום או ביום למחרת, אולם לא הייתה לו אפשרות להחזיר את הכסף **"ונקלעתי לסיטואציות אחרות, נכון שהחזרתי את הכסף אחרי חצי שנה. נקלעתי למצב כספי וזה נמשך ונמשך עד היום"** (עמ' 14). הנאשם טען כי באותו הערב, כשהיה

אצל חברתו קיבל שיחת טלפון מאמו שטענה שהתקשרו מהמטרה ואמרו שאם לא יגיע תוך חצי שעה למטרת אריאל יפתחו לו תיק פלילי. הוא הבין שהמטרה לא השיגה אותו בנייד ועל כן התקשרה לאביו החולה וכמו אימו עליו, הורו לנאשם להתייצב תוך חצי שעה.

9. הנאשם טען כי לאחר שגילתה המטרה חוסר רגישות כלפי אביו, התקשר לחוקר מירון וקילל את השוטרת שהתקשרה לאביו (עמ' 15). לשאלת התובעת אם היה שיכור בזמן זה השיב כי הוא אינו זוכר אם היה שיכור. משהופנה להודעתו במטרה בה טען כי היה שיכור וכי הוא לא אחראי על זה שהוא שיכור, השיב כי אמר זאת כדי לצאת מהעניין. משנטען כלפיו שהוא משקר השיב **"לא יודע. יש ינשוף שיכול לבדוק שנה אחורה?... את רוצה בכוח להאשים אותי בגניבה, לא תצליחי, אני לא גנב"** (עמ' 15). הנאשם הופנה לעובדה כי טען שהוא מקבל את הכסף מלשכת העבודה בכל 17 לחודש ואילו האירוע היה ב-9 לחודש. אם כן, מדוע לא הגיע ב-18 לחודש לתחנה על מנת לשלם? הנאשם טען כי אינו זוכר אם קיבל את הכסף בזמן וכי לפעמים הכסף מאחר בשבועיים. משהופנה לעובדה כי גם אחרי שלושה שבועות לא הגיע לתחנת הדלק השיב כי לא היה לו כסף, כי אינו זוכר וכי אינו יודע אם חרג מהמסגרת בבנק. **משנשאל הנאשם אם פנה להוריו או לאחיו בקשר לכסף שנעלם השיב כי לא עשה כן,** ומשנשאל מדוע לא הביאם כעדי הגנה שיעידו על כך, טען כי הם נתנו לו עשרות אלפי שקלים במשך השנים ויתכן ולא יזכרו זאת (עמ' 16). הנאשם נשאל מדוע לא ביקש מהוריו או מאחיו סך של 350 ₪ באותו היום והשיב כי לא ידע שהעניין יתגלגל למצב של משפט. בהמשך, שינה גרסתו ואמר **"ביקשתי מאמא 350 ₪ והיא אמרה לא. אז אני ארביץ לה? יש מצב שאמא שלי אמרה לי סטופ, אני לא נותנת לך יותר כסף"** (עמ' 17). התובעת הקשתה מדוע לקח לו כל כך הרבה זמן להסדיר חובו בתחנת הדלק והוא השיב כי ניסה להשיג כסף מאימו, אביו או אחיו, **"אך לא יצא. קרו עוד דברים במהלך השנה שאני לא רוצה להרחיב עליהם את הדיבור"** (עמ' 18).

10. הוטח בנאשם כי עדי התביעה לא מספרים על כך שהוא ניסה לעצור אותם באמצע התדלוק ותגובתו הייתה: **"אפשר לראות את זה במצלמות... מחנות הנוחות אני זוכר שיצאתי מהחנות והלכתי למתדלק להגיד לו להפסיק לתדלק"** (עמ' 18). הנאשם הופנה לעובדה שלקח לו זמן לגשת לתחנת הדלק ולשלם את 200 השקלים הנוספים וטען כי **"פעם אחת הייתה לי אפשרות ואז בוזזו ה-200 ₪. כל עוד שאני יודע שיש נגדי תלונה, מה יש לי למהר לשלם את ה-200 ₪"** (עמ' 18).

11. עדת ההגנה מעיין אספרנסה, מנהלת תחנת הדלק, אישרה כי הנאשם שילם את החוב בשתי הזדמנויות - בראשונה, מסר סך של 150 ₪ ובשנייה סך של 200 ₪. מששולם החוב פנתה העדה למטרה על מנת לבטל את התלונה כנגדו, אולם המטרה לא הסכימה, והנאשם ביקש אישור ששילם את החוב. החוב שולם כשלושה חודשים לפני מועד כתיבת המכתב (15.12.14), והעבירה בוצעה בחודש יוני 2014. העדה הסבירה כי הפרוצדורה במקרה של אי תשלום מצד לקוח היא שהמתדלק מגיש תלונה במטרה, המטרה יוצרת קשר עם הלקוח ומורה לו לשלם את הכסף, זאת על מנת להימנע מפתיחת תיק פלילי. במידה והכסף משולם, לא מוגש כנגד הלקוח הליך פלילי. במקרה שלפנינו, היות והנאשם נמנע מלשלם את החוב חרף פניית המטרה, הוגש כנגדו כתב אישום והחוב שולם על ידו לאחר הגשת כתב האישום (עמ' 22).

12. הוקרן סרטון האבטחה מתחנת הדלק (ת/4). הנאשם נצפה מגיע לתחנת הדלק ברכב מסוג פג'ו 206 לבן עם גג נפתח. הנאשם לבש חולצה לבנה ואילו המתדלק אור לבש חולצה אדומה. **בשעה 13:40:38 נצפה הנאשם, כש'פאוק' שחור על כתפו השמאלית, הולך לכיוון חנות הנוחות. בשעה 13:41:40 נצפה הנאשם יוצא מחנות הנוחות עם טלפון בידו, כאשר הוא ניגש לבחור עם חולצה לבנה שמתדלק רכב פרטי ומשוחח איתו. בשעה 13:43:15 נוצר הקשר בין הנאשם למתדלק, זאת כאשר המתדלק לא עמד אותה שעה ליד רכב הנאשם אלא הגיע מכיוון חנות הנוחות.**

טיעוני ב"כ הנאשם

13. ב"כ הנאשם ביקשה לזכותו מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. אלה, בתמצית, היו טעמיה:
- א. עבירת הקבלת דבר במרמה דורשת יסוד נפשי של ידיעה בדבר העלאת טענה עובדתית שאינה נכונה, וזאת סימולטנית למועד העלאת הטענה ולא מאוחר יותר - זאת לא הוכח על ידי המאשימה מעבר לספק סביר. יסוד הכוונה אמור להתקיים סימולטנית עם העלאת הטענה העובדתית הכוזבת, ולא להצטרף אליו מאוחר יותר.
- ב. אין הגיון בכך שהנאשם ייגש לחנות הנוחות בידעו שאין ברשותו כסף. כל זאת, כאשר לאחר מכן, אמר הנאשם למתדלק כי הוא לא מוצא את הכסף בתיקו.
- ג. הנאשם מיוזמתו מוסר את תעודת הזהות שלו כעירבון וגם בכך יש כדי לשמוט את יסוד המרמה הנטען כלפיו, שכן איזהו רמאי המשאיר תעודת זהות בזירת העבירה? יכול היה הנאשם לומר כי אין ברשותו תעודת זהות.
- ד. הנאשם הסביר את השתלשלות העניינים באופן שלא ניתן לומר שאינו מהימן.
- ה. מדובר בחוב אזרחי לכל דבר וענין והליך פלילי אינו האכסניה הנאותה לבירור המחלוקת שבין הנאשם לתחנת הדלק.
- ו. לחילופין, יש להורות על זיכוי של הנאשם מכוח ההגנה של זוטי דברים, שכן המקרה הינו על גבול ה"חוסר ענין לציבור" ולא ראוי להכתיים הנאשם בהרשעה פלילית בגינו. זאת כאשר החוב הוחזר לתחנת הדלק על ידי הנאשם בשתי פעימות.

דין והכרעה

14. לאחר ששמעתי את העדים והתרשמתי מהם, ולאחר שעיינתי במוצגים, לרבות צפייה בסרטון האבטחה

(ת/4), ולאחר ששבתי וקראתי את פרוטוקול הדיון אני קובע כי הוכח בפניי, ברמת הוודאות הנדרשת בהליך הפלילי - דהיינו, מעבר לספק סביר - שהנאשם קיבל דבר במרמה. כלומר, הוכח כי בשעה שהנאשם ביקש מהמתדלק למלא לו מיכל דלק מלא, הוא היה מודע לכך שאין ברשותו כסף לשלם עבור התדלוק וכוונתו היתה מראש שלא לשלם עבור התדלוק.

15. אין חולק כי עדי התביעה - המתדלק ואחראי המשמרת - אמינים ומהימנים, וב"כ הנאשם לא העלתה כל טענה בדבר חוסר מהימנות לגביהם. מנגד, עדותו של הנאשם אשר העיד ארוכות בפניי, לא הותירה בי רושם אמין ואינני נותן כל אמון בגירסתו. קביעתי זו באה לאחר שהתרשמתי מהנאשם באופן בלתי אמצעי, מן האופן בו מסר עדותו ומהתנהלותו על דוכן העדים, וכן מהשוואה בין דברים שמסר הנאשם בעדותו אל מול גירסתו בהודעה המשטרית. עוד מתבססת קביעתי זו בדבר חוסר מהימנותו של הנאשם, על סמך צפייה בסרטון האבטחה (ת/4), ראייה אובייקטיבית, הסותרת חזיתית דברים שמסר הנאשם בעדותו.

לאור זאת, ייקבעו העובדות בתיק זה על סמך עדויותיהם של המתדלק, אחראי המשמרת וסרטון האבטחה, ומהם אף יוסק היסוד הנפשי של הנאשם וקיומה של מחשבה פלילית אצלו בעת בקשת התדלוק.

16. סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קובע כדלקמן:

"המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר 3 שנים".

"מרמה" מוגדרת בסעיף 414 כ"טענת עובדה בעניין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת".

17. כאמור, המחלוקת בתיק זה הנה מצומצמת למדי, ונוגעת לשאלה האם הנאשם - בעת שביקש מהמתדלק למלא מיכל דלק ברכב - ידע כי אין ברשותו כסף עבור התדלוק וכי הוא אינו מתכוון לשלם עבור התדלוק.

לגבי היסוד העובדתי - הרי שזה התגבש שעה שהנאשם ביקש מהמתדלק לתדלק את הרכב עבורו. הכל מסכימים, כאמור בסעיף 414 לחוק, כי הטענה יכולה להיטען אף בהתנהגות, דהיינו, די שהנאשם ביקש מהמתדלק לתדלק במזומן, על מנת שהמתדלק יבין כי בדעת הנאשם לשלם עבור התדלוק במזומן, כפי שגם טען בפניו הנאשם בפועל. על כן, כאמור, התגבש היסוד העובדתי שבעבירה.

לגבי היסוד הנפשי - לדידי, הוכח כי בעת שביקש הנאשם מהמתדלק למלא לו מיכל דלק מלא וכי ישלם במזומן, הוא ידע שאין ברשותו כסף וכי אין בדעתו לשלם עבור התדלוק. אכן, בהיעדר יכולת לעקוב ולהתחקות אחר צפונות ליבו של אדם, יש והיסוד הנפשי נלמד מראיות ישירות (עדויות המתדלק ואחראי המשמרת וסרטון האבטחה), ראיות נסיבתיות (התנהגותו של הנאשם במהלך הארוע הנטען, התנהגותו של הנאשם לאחר הארוע הנטען וגישתו השלילית והמזלזלת בענין השבת הכסף) והתרשמותו של בית המשפט מהנאשם ומגירסתו. לאחר שנתתי דעתי לכל אלה, כאמור, באתי למסקנה כי הוכח היסוד הנפשי בעבירה, דהיינו, כי בעת שהנאשם ביקש

מהמתדלק לתדלק את הרכב, הוא ידע כי אין ברשותו כסף ושאל בכוונתו לשלם עבור התדלוק.

ואלה נימוקיו:

א. הנאשם שב וטען בהודעתו במשטרה ובעדותו בבית המשפט ש"אין לו כסף", שהיה מובטל, כי אותה עת היה נתון בקשיים כלכליים ונתון לעיקול, וכי נהג להיעזר באביו, באמו ובאחיו על מנת להיחלץ מחובות כספיים. הנאשם לא נתן הסבר למקורם של אותם 1,000 ש"ח שטען שהחזיק ב'פאון' עובר לתדלוק. למעשה, הוא מסר גירסה מפוקפקת באשר לאותו סכום - תחילה טען **"זה כסף שמישהו נתן לי באיזה ענין שלא משנה מהו"**, ולאחר מכן טען **שאינו זוכר ממי קיבל את הכסף וכיצד הגיע לכיסו - מאביו, מאמו או מאחיו.**

הוסף לכך את העובדה שהנאשם היה נתון במצוקה כלכלית כאמור לעיל, וכדבריו, "לא היה לו כסף", והרי לך גם מניע לביצוע העבירה.

ב. הנאשם כלל לא מסר פרט מהותי זה - אודות החזקת 1,000 ₪ ב'פאון' עובר לתדלוק - בחקירתו במשטרה. הנאשם טען בעדותו כי לא ראה להרחיב ולפרט ענין זה בפני גובה ההודעה, ואולם, מדובר בפרט מהותי ביותר שהשמטתו מגירסתו הראשונית של הנאשם בולטת במיוחד, שהרי אותם 1,000 ₪ שלכאורה הוחזקו על ידו עובר לתדלוק, היוו את הבסיס לבקשת התדלוק ואת הבסיס לבטחון של הנאשם שחרף העובדה שהוא נתון במצוקה כלכלית, הוא יוכל לשלם עבור התדלוק.

ג. התנהגותו של הנאשם ביציאה מחנות הנוחות אינה מתיישבת עם התנהגות של אדם שזה עתה גילה שנעלמו לו 1,000 ₪ ואשר ממחר אל עבר המתדלק על מנת ליידעו בכך ולעצור את התדלוק. כזכור, בעדותו בבית המשפט טען הנאשם כי לאחר שגילה בחנות הנוחות שנעלמו לו 1,000 ₪, **"הלכתי מהר על מנת לעצור אותו בתדלוק. הוא אמר לי כבר מילאתי 350 ₪"**. ובמקום אחר - **"לא הספקתי לעצור אותו. ברגע שיצאתי לחנות כי רציתי סיגריות ראיתי שאין לי כסף ורצתי, מיהרתי לעצור אותו"**.

ואולם, בניגוד לגירסתו הנחרצת של הנאשם, צפייה בסרטון האבטחה (4/ת) מגלה את ההיפך הגמור. הנאשם נצפה יוצא מחנות הנוחות בשעה 13:41:40 כאשר הוא ניגש לבחור עם חולצה לבנה שמתדלק רכב פרטי ומשוחח איתו. רק בשעה 13:43:15, דהיינו כדקה וחצי לאחר היציאה מחנות הנוחות, נוצר הקשר בין הנאשם למתדלק. ראייה אובייקטיבית זו סותרת חזיתית את גרסת הנאשם לפיה הופתע לגלות כי חסר לו הכסף וכי מיהר, "בריצה", לעצור את המתדלק מהמשך תדלוק הרכב. השתהות הנאשם לאחר יציאתו מחנות הנוחות, תוך שהוא נשאר באזור ומשוחח ארוכות עם בחור אחר, עמו כנראה היתה לנאשם היכרות מוקדמת, זאת בניגוד לגירסתו כנזכר לעיל, מלמדת על כך שמראש לא היתה לו כוונה לשלם על התדלוק.

ד. דבריו של הנאשם למתדלק - **"אין לי כסף פה, אני עכשיו בסידורים, אני אשלם לך היום או מחר"**

(עמ' 3 ש' 15) - אף הם אינם מתיישבים עם התנהגות של אדם שזה עתה גילה שאיבד סך נכבד של 1,000 ₪, סכום שהינו משמעותי לכל אדם, ובמיוחד לאדם קשה יום, מובטל, המתקיים מדמי אבטלה. הנאשם אף לא שיתף את המתדלק בענין זה, על מנת להצדיק את אי התשלום, כפי שמצופה היה מאדם סביר לעשות.

מעדותו של המתדלק אור עלה כי "**בסוף התדלוק הוא (הנאשם - א.ש.) הוציא תעודת זהות, חיפש אחרי כסף ואמר יש לי סידורים אני אחזור היום מאוחר יותר או מחר לשלם**" (עמ' 4, ש' 3) - וכי מה לו לנאשם לחפש כסף אם לפני מספר שניות יצא מחנות הנוחות, לאחר שחיפש כבר את הכסף שם, ונוכח לגלות כי אין ברשותו הכסף? כל זאת על רקע העובדה, שלאחר שיצא מחנות הנוחות, שוחח בניחותא עם הבחור האחר, ולא ניצפה לחוץ, מחפש כסף בתיקו או מחפש את המתדלק.

ה. אחראי המשמרת הוא זה שדרש מהנאשם להשאיר לו עירבון, ולא היה זה הנאשם שהציע השארת עירבון. מעדותו של אורן, אחראי המשמרת, עולה כי הוא דרש מהנאשם שישאיר לו עירבון והנאשם מסר לו את תעודת הזהות שלו, זאת בניגוד לרושם שניסה הנאשם ליצור, כאילו הוא, מיוזמתו, הציע לאחראי המשמרת להשאיר עירבון. לדידי, אין בעובדה שהנאשם השאיר תעודת זהות כדי ללמד על היעדר כוונת מרמה מראש, שכן ברור כי עירבון אמור להיות מסמך רשמי בעל ערך שיפיס דעתו של אחראי המשמרת, אשר ברור כי לא היה מוכן לקבל דבר מה אחר. עוד אציין, כי כלל לא הוכח שבידי הנאשם היו אמצעים אחרים שיכולים היו לשמש כעירבון, מלבד תעודת הזהות.

השאר תעודת הזהות על ידי הנאשם, איפוא, מתיישבת עם העובדה כי הנאשם נאלץ להשאיר עירבון מהותי, לאחר שנתפס בקלקלתו.

ו. הנאשם שיקר למתדלק ולאחראי המשמרת בכך שאמר להם כי יחזור לשלם בערב או ביום שלמחרת. הרושם המתקבל מעדותו של הנאשם, ומהתנהגותו לאחר התדלוק, הוא שכלל לא התכוון לשלם על התדלוק. מדובר היה בסכום שאינו גבוה, 350 ₪, שיכול היה הנאשם לגייס בקלות ולשלם לתחנת הדלק ולא התרשמתי כי הנאשם עשה מאמץ לפעול בענין. לא היה בפי הנאשם הסבר תקף מדוע לא ביקש מחברתו, שהרכב שתדלק שייך לה, לסייע בידו לשלם הכסף. עוד לא השתכנעתי, מדוע לא ביקש מאמו שתסייע לו בתשלום החוב, לאחר שהעיד כי נהגה לסייע לו יחד עם אביו ואחיו.

למעשה, הנאשם החל בתשלום הכסף כשפגש את אורן אחראי המשמרת, באקראי, באריאל, זמן רב לאחר הארוע, אז נאות לשלם לו 150 ₪, וגם זאת היות והנאשם נזדקק לתעודת הזהות שלו, אשר היתה תפוסה במשטרה. הנאשם השלים את תשלום החוב רק לאחר שננקט נגדו הליך פלילי.

התנהלות זו אינה מתיישבת עם התנהגות של אדם נורמטיבי, שומר חוק ומכבד רכוש הזולת, אשר נקלע לסיטואציה מביכה של היעדר יכולת לשלם במעמד הרכישה כתוצאה ממניעה אובייקטיבית, ואשר חזקה עליו שימהר לשלם חובו בהזדמנות הראשונה.

השיהוי הרב בהחזרת הכסף, איפוא, מלמד אף הוא על היעדר כוונה, מראש, לשלם עבור התדלוק.

ז. לענין השיהוי בחנות הנוחות - מסרטון האבטחה עולה כי הנאשם שהה בחנות הנוחות כדקה. נוכח התרשמותי השלילית מהנאשם ומהתנהלותו, הרי שאני נמנע מלקבוע כי הנאשם נכנס לחנות הנוחות במטרה לקנות סיגריות, דווקא, ועובדה זו כלל לא הוכחה בפניי. בהחלט יתכן כי הנאשם נכנס לחנות הנוחות לבצע פעולות אחרות, כגון להטיל את מימיו, או ליצור הסחה כלפי המתדלק בשל כוונתו שלא לשלם עבור התדלוק, כאמור, ונוכח התנהלותו של הנאשם ביציאה מחנות הנוחות, ועל רקע שקריו בנקודה מהותית זו, מתחזקת האפשרות האחרונה.

18. נוכח האמור לעיל, הוכח בפניי כי הנאשם ביצע עבירה של קבלת דבר במרמה, כאשר ביקש מהמתדלק למלא מיכל דלק מלא ברכב והתחייב לשלם במזומן, בידעו כי אין ברשותו כסף ואין בכוונתו לשלם עבור התדלוק.

זוטי דברים?

19. כאמור, טענה ב"כ הנאשם כי יש לזכותו מכוח הגנת "זוטי דברים".

סעיף 34ז. לחוק העונשין קובע כי **"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"**.

הסעיף מאפשר לבית המשפט "ליטול ממעשה את פלילותו", בשל היותו "חסר-משמעות" מן ההיבט של "האינטרס הציבורי" וזאת אף על פי שפורמאלית נתקיימו יסודות העבירה ומן ההיבט הטכני העבירה נעברה... התנאים ליישום הסייג מפורטים בגוף ההוראה והם: אם "טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי" מלמדים כי "המעשה הוא קל ערך" והגישה הרווחת היא שהמדובר ב"תנאים" מצטברים, כאשר האחרון בהם - "האינטרס הציבורי" הוא המכריע (ראה י' קדמי, על הדין בפלילים, חלק ראשון, עמ' 555-556).

20. בע"פ 807/99 **מדינת ישראל נ' עזיזיאן** (8.12.99) אימץ בית המשפט העליון את המבחנים שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי בע"פ (מחוזי ת"א) 1720/95 **מדינת ישראל נ' יוסף**, לגבי השיקולים שצריכים להנחות את בית המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה שתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. לעומת השיקולים המנחים את בית המשפט, דרך משל, בבואו לבחון את הסעד של מבחן ללא הרשעה, והכוללים בצד נסיבות הענין וטיב העבירה את אופיו של הנאשם, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי (סעיף 1 לפקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969), הרי שהדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו 'נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי'. עפ"י בחינת המעשה לאורם של מבחנים אלה, עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה אם אכן הדברים אמורים בעבירה מבחינה טכנית פורמלית

אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל 'העדר ענין לציבור'. כפי שמצינו לא ניתן לערוך מראש רשימה סגורה ומפורטת של המקרים הראויים להיכנס בד' אמותיה של ההגנה דנן, קרי מקרים הנמצאים 'מתחת לאותו סף של חומרה ואנטי חברתיות', אלא יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו. בחינה זו צריכה להיעשות בזהירות מרובה, כדי שלא לרוקן מתוכן דווקא את העבירות הקלות, וכל זאת בהתחשב בתוצאה המחוייבת מקבלת ההגנה, שהינה זיכוי של הנאשם".

21. בענייננו, אינני סבור כי מעשיו של הנאשם הינם "קלי ערך" או כי אין בהם מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן עד כדי שאינם הולמים את המושג עבירה פלילית. הערך המוגן בעבירה של קבלת דבר במרמה הוא שמירה על קניינו ורכושו של הזולת; שמירה על קיום חיי מסחר תקינים; הגנה על הזולת מפני טענות מרמה העלולים לגרום לו לחסרון כס; וטיפול יחסי אמון בין הפרטים בחברה לצורך יצירת וודאות עסקית.

הצורך בהגנה על ערכים אלה מתחדד שעה שמדובר בחברות, דוגמת תחנות דלק, המעניקות שירותים יומיים, ואשר אינן מבטיחות מראש את התשלום עבור אותם השירותים ובכך נתונות לגחמותיהם של הלקוחות - ברצותם ישלמו, ברצותם לא ישלמו.

מכאן, החשיבות בהעמדה לדין של אלה המקבלים במרמה מוצר (דלק) ושירות (תדלוק) כשכוונתם מראש להימנע מתשלום. האינטרס הציבורי, איפוא, יימצא נפגע, ותופעה שלילית זו עלולה להתרחב, באם לא ינקט הליך פלילי כנגד אותם עבריינים והם לא יורשעו בדינם. לענין העובדה שהנאשם החזיר את הכסף לתחנת הדלק, אף אם בשיהוי ניכר, הרי שאין בנסיבה זו להביא לזיכוי של הנאשם בשל "זוטי דברים", שכן העבירה המצדיקה העמדתו לדין והרשעתו נעברה על ידו, כמפורט לעיל, ואולם נסיבה זו ראויה להתחשבות בעת גזירת הדין.

סוף דבר

22. אני מרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום - **קבלת דבר במרמה**, בניגוד לסעיף 415 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ניתנה היום, כ"ח אייר תשע"ה, 17 מאי 2015, במעמד הנוכחים.